

TRIBUNA

Més enllà de PISA

La publicació dels resultats de l'informe PISA mobilitza la comunitat educativa i els responsables polítics pertinents. Al moment de fer-se públic, tot es precipita. Cal donar raó dels nivells de rendiment per poder justificar els percentatges d'inversió en el sistema educatiu. Sens dubte, la formació que proporciona un país als seus futurs ciutadans és importantíssima. Tanmateix, cal recordar que aquest informe avalua competències, no sabers: avalua què saben fer amb el que saben els estudiants de quinze anys de 81 països del món. Sovint oblidem, quan pensem en l'informe PISA, que hi ha sabers que, tot i que s'han adquirit i se sa com aplicar-los, no necessàriament demanen aquesta aplicació. Discernir quan procedir a aplicar un saber i quan abstenir-se'n és també un aprenentatge.

Tornant a l'informe, els resultats del 2022 a Catalunya van ser força negatius en àmbits com ara les matemàtiques, la comprensió lectora i les ciències, cosa que ha disparat les alarmes. En canvi, un aspecte de què s'ha parlat poc però que és rellevant, és que els resultats foren substancialment millors a l'escola concertada cristiana, tant pel que fa a la mitjana obtinguda en relació amb la Unió Europea i l'OCDE com pel que fa a la situació dels alumnes vulnerables. És evident que aquestes escoles afavoreixen un millor rendiment i més equitat educativa. Es podria adduir que són escoles amb estudiants socialment seleccionats. Tanmateix, una majoria d'escoles cristianes atenen alumnat en barris conflictius i

PAU VENTÓS/SHOOTING

Una professora en una aula l'any 2023

amb alts nivells d'immigració. Així doncs, considerant aquestes dades, ens podríem preguntar de quina manera les escoles cristianes milloren, humanament i competencialment, l'escola d'avui.

L'any 2019, el papa Francesc es referí a un fenomen preocupant en l'educació que va designar amb el neologisme *rapidació*: "Vivim un canvi d'època: una metamorfosi no només cultural, sinó també antropològica, que genera nous llenguatges i descarta, sense discerniment, els paradigmes que la història ens ha donat. L'educació afronta la coneguda *rapidació*, que empresona l'existència en el

vòrtex de la velocitat tecnològica i digital, i canvia continuament els punts de referència. En aquest context, la identitat mateixa perd consistència i l'estructura psicològica es desintegra davant d'una mutació incessant que 'contrasta amb la lentitud natural de l'evolució biològica' (*Laudato si'*, 18)".

Les corredisses a causa de l'informe PISA són un exemple dels efectes d'aquesta *rapidació* que engoleix algunes qüestions de fons, com ara la vida relacional o la importància d'articular instrucció i formació. Mentre la instrucció encara els objectius fonamentals que cal avaluar, l'autèntica formació planteja qüestions com ara la transcendència i la convivència. El monjo de Montserrat i antropòleg Lluís Duch va parlar de l'escola com a estructura d'acollida, de coresidència, on la vida amb els altres, en la seva experiència de solidaritat i respecte mutu, fa possible el trànsit d'una comunitat d'interacció social a la d'una comunitat en la cordialitat. "Amunt els cors" hauria de ser la divisa de tota educació. Ensenyar continguts per albirar altres preguntes pregonament humanes, com la relació amb el proïsme i amb Déu.

El papa Francesc parla de la importància de construir un "poble de l'educació" com una condició per educar els infants en la tolerància i la diversitat. Això implica posar la persona al centre. Les escoles concertades cristianes fa temps que practiquen aquesta manera de fer escola, tot i la dificultat de fer-ho en una societat tan individualista. En efecte, un bon nombre de mestres d'escoles cristianes parlen de formes d'educació familiar que

s'assemblen a una pràctica "d'administració d'infants": nens i nenes esmorzen, berenen i sopen a les seves habitacions amb el YouTube activat, i van al logopeia, al psicòleg, a bàsquet, circulen i, encara que facin moltes coses amb els altres, de fet estan sols. Ningú no enraona amb ells ni els proposa uns valors, un marc de sentit, que els permeti construir una forma de vida més elevada.

Les relacions de producció no poden substituir la societat en l'experiència de reciprocitat i de comunitat que la funda. Tampoc l'educació no pot ser substituït-

El papa Francesc parla de la importància de construir un "poble de l'educació"

da per una instrucció competitiva que exclou l'ànima de qui aprèn. Les escoles cristianes són un model de referència en el tracte als infants, en la seva singularitat interior i en la seva acció exterior de convivència amb els altres. Fora bo rescatar algunes de les bones pràctiques que les identifiquen, i així anar més enllà de PISA.

Informació elaborada per: ROSA MARIA ALSINA PAGÉS, ALBERT BATLLE, JOSEP MARIA CARBONELL, EUGENIO GAY, DAVID JOU, MARGARITA MAURI, JOSEP MIRÓ I ARDÉVOL, ANNA PAGÉS, MONTSERRAT SERRALLONGA, FRANCESC TORRALBA

Un espai per honrar, recordar i sentir

Hi ha moments que demanen silenci, calma i temps per decidir. Li oferim la custòdia gratuïta d'una urna durant un any per la contractació de qualsevol concessió de columbaris.

Mausoleu Metropolità de BCN un espai de serenitat i respecte per a la memòria.

Mausoleu Metropolità de BCN

900 747 621 · mausoleudebarcelona.com

GRUP CORAL

Més informació

Plaça de Ferran Reyes, 2 · Barcelona (Av. Meridiana)
De dilluns a divendres de 10 a 13.30 h i de 16 a 19 h
Dissabte de 10 a 13 h i de 17 a 19 h